

א) ב"ק קכ. ע"ו. ו' נלקמן
טו: ק"ז. א) ס"א מוחקים
היכי דמי, א) נלקמן ק"ל.
ק"ח. ט) גיטין סב: [ע"ש],
א) נלקמן טו: א)

תורה אור השלם
1 אל תמנע טוב מבעליו
בדורות לאל ידך
לעשות: משלי ג כז

הגהות הב"ח

א) גמ' דליכא דמתגר
בארבעה וכו' בארבעה
היה טמאין: (ג) רש"י
ד"ה אפי' וכו' דאין
עליה: (א) תוס' ד"ה
השוכר וכו' והוקרו
פועלים וכו' מה שמעתי:

מוסף רש"י

הבא לי גיטי ואשתך
אמרה התקבל לי גיטי.
האשה שאמרה לשלוח הבא
ליגיטי והוא אומר נבעל
אשתך אמרה התקבל לי גיטי
(גיטין סב:). והוא אומר.
נבעל אמר לו היך כמה
שאלמה (טו). אפילו
הגיע גט לידה אינה
מגורשת. כדפירש ואיל
(טו). שמעת מינה. דמלן
דאמר שלח היך כמה
שאמרה משלך. אדיבורא
דידה קא סמיך. אדעתא
דידעא דשלח קאמר לה
היא היך כמה שאלמה
דמיהימנא לי דשלח
לקבלהא היך כמה
מגורשת. דכי יהי בעל
יהיה אדעתא דשלוחא
קבלה יהי גיטיה ולא
אדעתא דהולכה, ולח
לקבלה לא הו' (טו). דאי
סליקא דעתך דאדיבורא
דידה קא סמיך. והכי
קאמר לה אלא לא ידעא
אלא כדאמרה איהי מסרנא
ליה גיטי (טו). מכי מטי
גיטא לידה מיהא
תיגרש. דהא בעל נמי שלח
להולכה שיהי (טו).

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא עו.

ואם בעל הבית חוזר בו ידו על הפסוק. יתן להם לפי מה ששעו ואם הולכה מלאכה פועלים על כרחו יתן להם כמה שפסק חוק ממה שזריך להולכה בהשלמה: כל המטנה ידו על הפסוק. כגון נתן אמר לזכע לזכעו אדום וזכעו שחור אם השבח יותר על הליאה אין נותן לו שכרו משלם אלא דמי יליאת עיניו וסממניו ואם יליאה ימירה על השבח נותן לו את השבח: וכל החוזר בו בגמרא מפרש לאמרי מאי: גמ' חזרו כהן לא קסני. דמיהו האי הטעו הם את בעל הבית או בעל הבית אותן דא"כ הוה ליה למיתני לשון חזרה: דאטעו פועלים אהדי. אחד מן הפועלים הטעה את חבירו: בארבעה זוו. ליומא: אמר להו. איהו בתלמא: סבור וקבול. ומאי תרעומת: ואמר להו בארבעה. ולערב לא נתן דעה"כ אלא ג' היכי דמי. דתרעומת יהיה להן ולא יותר: וליחוי פועלים היכי מתגרי. אי מתגרי בארבעה על כרחיה דעה"כ יתיב ארבעה דהא קמני נוטל מבעל הבית מה שהנה אותו ואע"פ שלא לוהו והרי ההנה אותו כן ואי מתגרי בשלשה מאי תרעומת איכא: הוה טרחינן. לזקש אדם דזקוק לפועלים כבעל הבית עסקינן. כפועל שיש לו לעגמוט שדות שהן שלו ואינו נשכר למלאכה אחרים אם לא ביותר על דמי שכירות והיינו תרעומת דאי דעבדא דשלח קאמר לה מזלול כלא דאמרת לי צד' לא הייתי מזלול בעצמי: לעולם כפועלים. הרגילים למלאכה אחרים: כריפא. שחפרו חריץ סביבות שדה ואין מלאכתן ניכרת כגון דמלו מיהא כדמסיים ואזיל: אל תמנע טוב מבעליו. פסוק הוא במשלי: דעתיהו אעילויא. אע"פ שאמרו לו הרי אנו נשכרים כדברי בעל הבית לא לפחות מקצבתו של זה אמרו אלא להוסיף וכך אמרו מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית וכיון שבעל הבית פוחת אי אמר להן האי שכרכם עלי יתן משלו ואי אמר שכרכם על בעל הבית יש להם תרעומת עליו: אלא. הא מיבעיא לן אמר ליה בעל הבית בארבעה והוא אמר להו תלתא ואתמר ליה הרי אנו נשכרים כמו שאמר בעל הבית מאי: אדיבורא דפועל סמיך. והכי אמרו ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית ולית להו אלא תלתא ותרעומת דאל תמנע טוב: או דלמא. לאו לדדיה הימנוהו אלא הכי אמרו אחר דברי בעל הבית נלך ולא סבור וקבול ושקלי ד': ה"ג הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי. האשה שאמרה לאחד אם תמנא את בעלי אמור לו שישלח לי את גיטי בדרך ומיעשה שלוחו של בעלי לגרשני כשמגיע גט לידה. דשליח להולכה על הבעל לעשות והאשה מתגרשת כשיגיע גט לידה ושליח לקבלה על האשה לעשות שיהא הוא שלוחה וכמותה ותתגרש משיגיע גט ליד שליח: אפילו הגיע לידה אינה מגורשת. אלמא אדיבורא דידה קא סמיך והכי א"ל מהימנת לי דכך אמרה ולא עשאו שליח להולכה הלכך אין כאן שליחות (ט) ואין עליה לעשות שליח להולכה והרי הבא לי אמרה לו ולא התקבל והבעל נתנו לו בתורת שליח קבלה ושליחות זה אינו צד הבעל לעשות: דאי סלקא דעתך אדיבורא דידה קא סמיך. ולא לדבריו האמין אלא היך כמה שאמרה היא קאמר ליה אם כן עשאו שליח

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא עו.

ואזיל איהו אמר להו בארבעה דעתיהו אעילויא. והא דאמרו ליה כמו שאמר בעה"כ היינו מהימנת לן דהכי אמר בעה"כ אי נמי משום דאי אמר בעל הבית טפי מארבעה שיהא להם כמו שאמר בעל הבית והיינו דמבעיא ליה בטר הכי אי אמרינן מהימנת לן דהכי אמר בעה"כ אי משום דדעתיה אעילויא: דעתייהו אעילויא.

אעילויא: דעתייהו אעילויא. באמר להו שכרכם עלי איירי דאי אמר להו שכרכם על בעל הבית מאי נפקא מינה אי דעתייהו אעילויא דעה"כ לא ישלם להם אלא מה שהתנה. ר"י וכן רבינו חננאל:

השוכר את האומנין (לעיל)

ידם ע"ה התחוננה. שאם קבלו קמה לקצור בשני סלעים וקצרו חליה (ט) והוקרו ושוה מה שמעיד לעשות סלע וחזי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חצי סלע לפי שיזכר לתת סלע וחזי לקצור חליה השני והיינו כר' דוסא ואם בעה"כ חוזר בו ידו על התחוננה פירש בקונטרס אם הולכו פועלין ואין שוה החצי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחזי לפי שבחצי הסלע ימנא שיגמרו קצירו ולא רצה לפרש דידו על התחוננה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחזי על חצי שעשו כמו ששוה עכשיו שאין זה סביר כי למה יתן להם דעה"כ יותר ממה שהתנה עמהם כיון שאין מפסידין בחזרת בעה"כ ואדרבה יותר מרוויחים שעתה ימנא שינתנו להם סלע וחזי לקצור חליה קמה והוא לא היה נותן להם כ"א סלע וא"ת דאמר לקמן (דף ע"ו.) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו צ' סלעים פשיטא לא כריכא דול עבדיתא ואימר בעה"כ ופייסוהו פועלים והשתא למה חוזר בעה"כ צוה בשביל שהול המלאכה מה מרויח בחזרה אלא כריך ליתן להם סלע וחזי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסידים כלום וי"ל דעה"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא ינטרכו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: דא"י ס"ד אדיבורא דידה סמיך כי מטי גיטא לידה מיהא תתגרש. דאי אמרינן דגני פועלים דעתיה אעילויא דעה"כ ה"ג ה"ל למימר דדעתיה דבעל אעילויא דידה דאמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הו' עילויא טפי לבעל שמתגרשת יותר במהרה אם הייתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הו' טפי וכות הבעל אי סמיך אמאי דקאמר שמתגרש מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמא לאו דעתיה דבעל אעילויא דידה ה"ג גבי

פועלין לית לן למימר דדעתיה אעילויא דעה"כ אכל אין לפרש דעילויא דבעל הו' מה שאינה מתגרשת במהרה דהא עדיף ליה ממתגרשת לאלתר כי עכשיו יהיה צידו עדיין אם לקיים אם לגרש והשתא פשיט ליה בפשיטות דבסמוך לא יתיישב דקאמר בשלמא אי איתמר איפכא כו' משהגיע גט לידו מגורשת דאדיבורא דידה קא סמיך ולפי זה היינו אגרעות' דידה שמתגרשת מהרה ופשיט דכ"ש דאעילויא דעה"כ יש לסמוך וא"כ סותר בפשיטות דלעיל דהו' פשיטא ליה דדעתיה אעילויא דקאמר שליח ולא אגרעותא דעה"כ והכא סמיך בעל אגרעותא דידה: אין

להולכה וזו צידו הוא וכו' מטי גיטא לידה מיהא תתגרש: הכי

אם בעל הבית חוזר בו ידו על התחוננה (א) כל המשנה ידו על התחוננה יוכל החוזר בו ידו על התחוננה: גמ' חזרו זה בזה לא קתני אלא הטעו זה את זה דאטעו פועלים אהדדי (ב) היכי דמי דאמר ליה בעל הבית זיל אוגר לי פועלים ואזיל איהו ואטעיניהו היכי דמי אי דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלתא תרעומת מאי עבידתיה סבור וקביל אי דאמר ליה בעל הבית בתלתא ואזיל איהו אמר להו בארבעה ה"ד אי דאמר להו שכרכם עלי: נתיב להו מדרידה דתניא (ג) השוכר את הפועל לעשות בשלו והראה בשל חבירו נותן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מבעל הבית מה שהנהו לא צריכא דאמר להו שכרכם על בעל הבית ולחזי פועלים היכי מיתגרי לא צריכא דאיכא (ד) דמגר בארבעה ואיכא דמתגר בתלתא דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה טרחינן ומתגרינן בארבעה איבעית אימא הכא בבעל הבית עסקינן דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה הוה זילא בן מילתא לאתגורי איבעית אימא לעולם בפועלים עסקינן דאמרי ליה כיון דאמרת לן בארבעה טרחינן ועבדינן לך עבידתא שפירתא וליחוי עבידתיהו בריפא ריפא נמי מידע ידע דמלי מיהא ולא ידעו איבעית אימא לעולם דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלתא ודקאמרת סבור וקביל דאמרי ליה לית לך יאל תמנע טוב מבעליו פשיטא אי אמר ליה בעל הבית בתלתא ואזיל איהו א"ל בארבעה ואמרי ליה כמו שאמר בעל הבית דעתייהו אעילויא אלא אי א"ל בעל הבית בארבעה ואזיל איהו אמר להו בתלתא ואמרי כמה שאמר בעל הבית מאי אדיבורא דידה קא סמיך דאמרי ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית או דילמא אדיבורא דבעל הבית קא סמיך ת"ש (ה) הבא לי גיטי ואשתך אמרה התקבל לי גיטי והוא אומר היך כמה שאמרה אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח אמר רב אפי' הגיע גט לידה אינה מגורשת שמעת מינה אדיבורא דידה קא סמיך דאי סלקא דעתך אדיבורא דידה קא סמיך. והכי קאמר לה אלא לא ידעא אלא כדאמרה איהי מסרנא לי גיטי (טו). מכי מטי גיטא לידה מיהא תתגרש. דהא בעל נמי שלח להולכה שיהי (טו).

פועלין לית לן למימר דדעתיה אעילויא דעה"כ אכל אין לפרש דעילויא דבעל הו' מה שאינה מתגרשת במהרה דהא עדיף ליה ממתגרשת לאלתר כי עכשיו יהיה צידו עדיין אם לקיים אם לגרש והשתא פשיט ליה בפשיטות דבסמוך לא יתיישב דקאמר בשלמא אי איתמר איפכא כו' משהגיע גט לידו מגורשת דאדיבורא דידה קא סמיך ולפי זה היינו אגרעות' דידה שמתגרשת מהרה ופשיט דכ"ש דאעילויא דעה"כ יש לסמוך וא"כ סותר בפשיטות דלעיל דהו' פשיטא ליה דדעתיה אעילויא דקאמר שליח ולא אגרעותא דעה"כ והכא סמיך בעל אגרעותא דידה: אין

להולכה וזו צידו הוא וכו' מטי גיטא לידה מיהא תתגרש: הכי

עין משפט נר מצוה

ג א מ"י פ"י מלכות
שכירות ה"ל ד ועין
השגות ובגמ' משנה
סגן עשין עט טו"ע ח"מ
ס"י שו סעף ג וכו' שלג
סעף ה בהג"ה:
ד ב מ"י שס פ"ט ה"ל ד
ופ"ח מה"ל מכירה ה"ל
ג ד סגן שס וכו' פ"ט
טו"ע ח"מ ס"י שלג סעף
ד וכו' ק"ל סעף יוד יא:
ה ג מ"י פ"ט מלכות
שכירות ה"ל ג סגן
עשין פט טו"ע ח"מ ס"י
שלג סעף א:
ו ד מ"י שס ה"ל ט סגן
שס טו"ע ח"מ ס"י
שלו סעף א:
ז ה ו ד ח מ"י שס ה"ל
ג סגן שס טו"ע ח"מ
ס"י שלג סעף יד:
ח ט מ"י שס טו"ע שס
סעף ב:
ט י מ"י שס טו"ע שס
סעף ג:
כ י מ"י שס וסגן שס
טו"ע שס סעף ד
ולית להו אלא תלתא:
יא ל מ מ"י פ"ו מה"ל
גיורש ה"ל יא סגן
עשין כ טו"ע אה"ע ס"י
קמ סעף ח:

יב א ב מיי פיו מהל
גירושין הל' יב סג
עשין כ טושיע אה"ע קי
קמ טעף ט:
יג ג מיי שם הל' יא:
יד ד ה מיי פ"ט מהל'
שכירות הל' ד סג
עשין פט טושיע ח"מ קי
עשין טושיע ט:
סג טעף ט:
כו ו ז מיי שם טושיע
שם טעף ט:
זח ט מיי שם ועשין
כהנות וצמנד
משהו טושיע שם טעף ה:
זי י מיי שם טושיע שם
טעף ז:
יח כ ל מ נ מיי שם
טושיע שם טעף א:

אין להם זה על זה אלא תרעומת.
קשה לרי"י דהא ק"ל כר"מ
דלאין דינא דגרמי בהגזל קמא (ב"ק
דף ק) א"כ אמאי לא יתן להם
כפועל בטל כיון שעל ידו נתבטלו
אותו היום וי"ל דמייירי שכשחזר בו
עוד ימלאו להשתכר ומכל מקום יש
עליו תרעומת שעתה לא ימלאו אלא
ע"י טורח ובי מפליג בסמוך בין לא
הלכו החמרים להלכו ומלאו שדה
לחה הוה מזי לפלוגי אף בלא הלכו
כלל בין יכולין עוד להשתכר בין חוזר
בו אחר שלא מלאו עוד להשתכר
אלא אורחא דמילתא נקט דבהלכו
לא שכח שימלאו עוד להשתכר ואם
לא הלכו מסתמא כשבא לחזור חוזר
מיד צעד שימלא להשתכר:
דאגר

**הכי השתא בשלמא אי איתמר איכא
התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי
גיטי והוא אומר הילך כמו שאמרה ואמר
ר"ג אמר רבה בר אבוה אמר רב משיגינע גמ
לידו מגורשת אלמא דאדיבורא דידה קא
סמיך אי גמי משיגינע גמ לידה מגורשת
אלמא דאדיבורא דידה קא סמיך אלא
התם מושום דעקר שליח לשליחותי לגמרי
דא"ל שליח לקבלה הוינא להולכה לא
הוינא איבעית אימא האי תנא חזורי גמי
הטעו קרי ליה דתניא השוכר את האומנין
והטעו את בעל הבית או בעל הבית הטעו
אותן אין להם זה על זה אלא תרעומת במה
דברים אמורים שלא הלכו אבל הלכו
חמרים ולא מצאו תבואה פועלין ומצאו
שדה כשהיא לחה נותן להן שכרן משלם
שרה כשהיא לחה ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל יב"א
שלא התחילו במלאכה אבל התחילו במלאכה שמיין להן מה שעשו כיצד
קבלו קמה לקצור בשני סלעים קצרו חציה והניחו חציה בגד לארוג
בשני סלעים ארגו חציו והניחו חציו שמיין להן את מה שעשו היה יפה ששה
דיגרים נותן להן סלע או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים ואם אין סלע נותן
להם סלע ר' דוסא אומר שמיין להן את מה שעשו היה יפה ששה
דיגרים נותן להם שקל או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים ואם אין סלע נותן
להם סלע ר' במה דברים אמורים בדבר שאין אבוד אבל בדבר האבוד שוכר
עליהן או מוטען כיצד מוטען אומר להן סלע קצצתי לכם באו וטלו שתיים
ועד כמה שוכר עליהן עד ארבעים וחמשים וזו במה דברים אמורים בזמן
שאין שם פועלים לשכור אבל יש שם פועלים לשכור ואמר צא ושכור
מאלו אין לו עליהן אלא תרעומת תני תנא קמיה דרב נותן להם שכרן
משלם אומר ליה חביבי אמר אילו אנא הואי לא הוה יהיבנא להן אלא כפועל
בטל ואת אמרת נותן להם שכרן משלם והא עלה קתני אינו דומה הבא טעון
להבא ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל לא סיימוה קמיה איכא דאמרי סיימוה
קמיה והכי קאמר חביבי אמר אי הואי אנא לא הוה יהיבנא ליה כלל ואת
מודאורתא הא דלא סיירא לארעיה מאורתא כי הא דאמר רבא יהאי מאן
דאגר אנרי לרפקא ואתא מטרא ומלייה מיה אי סיירא לארעיה מאורתא
פסידא**

הכי השתא בשלמא אי איתמר איכא
התקבל לי גיטי ואשתך אמרה הבא לי
גיטי והוא אומר הילך כמו שאמרה ואמר
ר"ג אמר רבה בר אבוה אמר רב משיגינע גמ
לידו מגורשת אלמא דאדיבורא דידה קא
סמיך אי גמי משיגינע גמ לידה מגורשת
אלמא דאדיבורא דידה קא סמיך אלא
התם מושום דעקר שליח לשליחותי לגמרי
דא"ל שליח לקבלה הוינא להולכה לא
הוינא איבעית אימא האי תנא חזורי גמי
הטעו קרי ליה דתניא השוכר את האומנין
והטעו את בעל הבית או בעל הבית הטעו
אותן אין להם זה על זה אלא תרעומת במה
דברים אמורים שלא הלכו אבל הלכו
חמרים ולא מצאו תבואה פועלין ומצאו
שדה כשהיא לחה נותן להן שכרן משלם
שרה כשהיא לחה ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל יב"א
שלא התחילו במלאכה אבל התחילו במלאכה שמיין להן מה שעשו כיצד
קבלו קמה לקצור בשני סלעים קצרו חציה והניחו חציה בגד לארוג
בשני סלעים ארגו חציו והניחו חציו שמיין להן את מה שעשו היה יפה ששה
דיגרים נותן להן סלע או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים ואם אין סלע נותן
להם סלע ר' דוסא אומר שמיין להן את מה שעשו היה יפה ששה
דיגרים נותן להם שקל או יגמרו מלאכתן ויטלו שני סלעים ואם אין סלע נותן
להם סלע ר' במה דברים אמורים בדבר שאין אבוד אבל בדבר האבוד שוכר
עליהן או מוטען כיצד מוטען אומר להן סלע קצצתי לכם באו וטלו שתיים
ועד כמה שוכר עליהן עד ארבעים וחמשים וזו במה דברים אמורים בזמן
שאין שם פועלים לשכור אבל יש שם פועלים לשכור ואמר צא ושכור
מאלו אין לו עליהן אלא תרעומת תני תנא קמיה דרב נותן להם שכרן
משלם אומר ליה חביבי אמר אילו אנא הואי לא הוה יהיבנא להן אלא כפועל
בטל ואת אמרת נותן להם שכרן משלם והא עלה קתני אינו דומה הבא טעון
להבא ריקן עושה מלאכה ליושב ובטל לא סיימוה קמיה איכא דאמרי סיימוה
קמיה והכי קאמר חביבי אמר אי הואי אנא לא הוה יהיבנא ליה כלל ואת
מודאורתא הא דלא סיירא לארעיה מאורתא כי הא דאמר רבא יהאי מאן
דאגר אנרי לרפקא ואתא מטרא ומלייה מיה אי סיירא לארעיה מאורתא
פסידא

הדרי צה לא ושוכר אחרים ומיהו תרעומת איכא שיהו לריכס לחור זה אחר פועלים זה אחר שוכרים ותציעת ממנו ליכא דהא
דברים בעלמא מינה: בד"א. דאין להם עליו ממון אם חוזר הוא: בשלא הלכו. למקום המלאכה ובצקר אמר להן חוזריני בי: אבל
אם הלכו. אלל המלאכה כגון אם חמרים הן ששכרן להביא לו תבואה ממקום אחר והלכו ולא מלאו או אם פועלים הם ששכרם לעדור
שדה והלכו ומלאו שדה שהיא לחה צמיס ואינה ראויה לעידור: גוסן להם שכרן. של כל היום משלם כפי הראוי להם וכדמפרש ואולי:
אבל אינו דומה הבא טעון להבא ריקן. ואומדים את החמרים כמה אדם רואה לפחות משכרו של אותה הדרך לצא ריקן מלגה טעון:
עושה מלאכה ליושב ובעל. ואומדיו את הפועלים כמה אדם רואה ליטול שכרו פחות ולישב בטל מלעדור כל היום וליטול כך וכך: בד"א
שלא הפחילו במלאכה. ארישא קאי. ועד השתא פריש מיני דשכירות והשתא פריש מיני דקבלנות: בד"א. דהיכא דחזורי בהן או הוא
חוזר אין להם אלא תרעומת בזמן שלא התחילו במלאכה: אבל הפחילו במלאכה. יש דין אחר ציניהם מהו הדין שמיין להן מה שעשו
לפי התנאי ויקבלו כפי חשבון שעשו: ארגו חלי. ומגיע לשכרן סלע לפי תנאם: היה יפה ו' דיגרים. שאם היה צא לשכור שכר
לחציה אינו מואל בפחות משה דיגרים ונמלא נפקד בעל הבית כמה שעתיד להעשות אפ"ה אין הולבין אחר העתיד להעשות אלא שמיין
להן את מה שעשו לפי חשבון תנאו ונותן להם סלע דלית ליה להאי תנא הא דתנן במתניתין כל החוזר בו ידו על התחמונה: ואם
סלע. ואם אין יפה אלא סלע דנמלאין פועלין לעשות חציה השני כסלע: גוסן להן. כמה שעשו סלע ולקמן (דף ע"ו.) פריך פשיטא:
שמיין להן העמיד להעשות. רבי דוסא סבירא ליה כתנא דידן דאמר החוזר בו ידו על התחמונה ויעכב שכר מה שעשו כדי לשכור
פועלים ולגמור כפי תנאי הראשון: היה יפה. העמיד להעשות ו' דיגרים: גוסן להן שקל. כדי שתהא נגמרת בשני סלעים: ואם
סלע גוסן להם סלע. לקמיה פריך פשיטא: בד"א. דאין החוזר נפקד אלא לפי חשבון לר' דוסא ולרבנן מקבלין כמה שעשו: דיצר
שאינו אבוד. ואע"ג דאין פועלים מציין עכשו כדמוקי ליה בסיפא שאינו מואל לשכור יממין עד שימלא הואיל ודבר שאינו אבוד הוא:
אבל דיצר שהוא אבוד. אם ימתין ואינו מואל לשכור ככדי שכר פועלים אפי' לפי היוקר שנתייקרו: שוכר. פועלים אחרים עליהן
ציות מכדי שכרן: או מטען. לאלו: כמה דברים אמורים. דשוכר עליהן בשאינו מואל לשכור: תני סנא. בההיא דלעיל הלכו
חמרים ולא מלאו כו': חביבי אמר. דודי ר' חייא: אי אנה הואי. אי אנה השוכר לא הוה יהיבנא כו': והא עלה קפני. גמי
דכפועל בטל הוא דשקלו: לא סיימוה קמיה. לא סיימו סוף הצריכתא לפניו: לא הוה יהיבנא כלל. דמולייהו גרס ואינהו גמי הוה
להו לאסוקי אדעתייהו¹¹ שלא ימלאו שדה לחה: הא דסיירא לארעא מאורתא. ויהליך הפועלים שם וראוה ולא הבינו שהיא לחה או
¹¹ שירדו גשמים צלילה לית להו כלל דהא חוז אינהו גופייהו ועל מנת כן נשתכרו לו והרי לא יכולין ולא היה להן לילך בצקר: לא
סייראו מאורתא. עליו היה לתת לצד דבר ולהודיעם אם תמלאו שדה לחה לא אתן לכם כלום ויהיב להו כפועל בטל:

א [א] [ב] גמי ואם סלע.
י"ב שקל כ"ל: [ג] שם
לריפא מדפס בגליון פ"י
לחוש כו'. י"ב אצל
הרמז"ס מפרש להשקות
השדה: [ד] רש"י ד"ה הא
דסיירא. והולך כו'. י"ב
ורמז"ס מפרש שהבע"ה
ביקר בעלמו מעבד שאו
לא פשע ומה צדו לעשות:

הגהות הגר"א

[א] [ב] גמי ואם סלע.
י"ב שקל כ"ל: [ג] שם
לריפא מדפס בגליון פ"י
לחוש כו'. י"ב אצל
הרמז"ס מפרש להשקות
השדה: [ד] רש"י ד"ה הא
דסיירא. והולך כו'. י"ב
ורמז"ס מפרש שהבע"ה
ביקר בעלמו מעבד שאו
לא פשע ומה צדו לעשות:

מוסף רש"י

בשלמא אי איתמר
איכא התקבל לי גיטי.
אמרה ליה היא, והוא אמר
לבעל אשתך אמרה הבא
לי גיטי ובעל אמר ליה
הילך כמה שאמרה, איכא
למיפשט צטיון מדריב נחמן,
דהא אמר רב נחמן עלה
משיגינע גמ לידו מגורשת,
איכא למיפשט דאדיבורא
דידה סמיך ולא הימנה
אלא תלה בדימה ומקריה
הייליה במורת קבלה (גיט"ו
כו.) אי גמי. הוה אמר
רב נחמן עלה משיגינע
גמ לידה מגורשת.
פשיטין מינה דאדיבורא
דידה סמיך ומקריה
הכי אמרה ומקריה לדיה
במורת הולכה (שו"ט). אלא
התם. השתא דאמר רב
נחמן אינה מגורשת, ליכא
למיפשט דטעמא משום
דסמיך דאדיבורא דשליח
הוא, דאי גמי דאדיבורא
דידה סמיך ושויה שליח
להולכה אשמעינן רב נחמן
דשליח גופיה לאו במורת
הכי קבלה ולא מתא ליה
בתיבחה דהולכה ועקריה
לשליחותיה ואמר שליח
לקבלה אפשי להויז, שליח
להולכה אי אפשי להויז,
הילך אי גמי נמי אמר
ואשמעייהו הילכה לאו עניא
הוא, דמשיקרא לא קבל עליו
להיות שליח לבעל להולך
(שו"ט)